

УКРАЇНСЬКІ ВИМІРИ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Бірюкова М.В.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

Україна має великий освітній потенціал для того, щоб інтегрувати до Європи шляхом демократизації та реформування системи вищої освіти. Трансформація системи вищої освіти спрямована на оптимальне забезпечення потреб особистості, суспільства, різних соціальних груп відповідно до напрямків економічної реформи, до темпів розвитку ринкових відносин і швидкості демократичних процесів. Але в Україні не розроблена стратегічна модель бажаного стану вітчизняної економіки, а відповідно й системи вищої освіти, не вироблені оптимальні траєкторії до неї. Водночас держава, яка прагне посісти гідне місце у світовій спільноті, не може ні з яких міркувань відмовлятися від прийняття стратегії своєї поведінки відносно освіти.

Заради справедливості слід зазначити, що в законі України "Про освіту" в статті 14 закріплено повноваження за місцевими органами державної влади і органами місцевого самоврядування в галузі освіти і визначено ряд функцій, якими вони "забезпечують розвиток мережі закладів освіти й установ, організацію системи освіти, посилення їх матеріальної бази, господарське забезпечення; визначають потреби, обсяги і розробляють пропозиції щодо державного замовлення на підготовку робочих кадрів для регіону". Але, на жаль, реального практичного застосування і впровадження регіональна політика не отримала. Вона мала скоріше модифікаційний характер.

Різне зниження рівня виробництва, що спостерігається сьогодні як наслідок зниження рівня фінансування системи освіти, і особливо вищої школи, вплинуло на стабільність викладацького складу ВНЗ країни, а відповідно й на якість підготовки фахівців, тобто простежується ланцюгова реакція між кризою економічною й освітньою.

У цьому контексті цілями реформування освіти, що відповідають потребам системи вищої освіти, інтересам споживача виступають: адаптація громадян України до умов ринкової економіки; забезпечення кадрами інституцій, що проводять ринкові реформи; забезпечення права одержання сучасної освіти й доступу до світових освітніх мереж; забезпечення можливості в умовах ринку та багатокладного господарства успішно реалізовувати свій потенціал, удосконалювати свої здібності; перехід у змісті освіти від передачі знань до одержання методичної (технічної) компетенції, уміння вчитися впродовж всього життя.